

'Manifest pel Dret Civil Valencià', des de Sueca

Per dret propi

La Generalitat valenciana ha donat suport públicament a la iniciativa del Col·legi d'Advocats de Sueca per recuperar el Dret Civil Valencià. Aquestes dues notícies fan albirar bones perspectives a la recuperació de les lleis tradicionals valencianes.

El Col·legi d'Advocats de Sueca ha pres la iniciativa per la recuperació del Dret Civil Valencià i ha acordat iniciar una sèrie d'actuacions.

RAFA GIL

El col·legi d'Advocats de Sueca encapçala una iniciativa per tal de restituir el dret peculiar dels valencians. En un acte celebrat el passat 29 de maig a la casa de la cultura de Sueca, va ser llegit un manifest elaborat amb aquest objectiu. A la presentació del "Manifest pel Dret Civil Valencià" van assistir el professor i degà de la Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques de la Universitat Jaume I de Castelló, Arcadi Garcia, el conseller d'Administració Pública, Emèrit Bono, el degà del Col·legi d'Advocats de Sueca, Vicent Ferri, i el secretari, Joan Tamarit, que va llegir el manifest. La directora general de Justícia, Sònia Chirinós Rivera, no va poder anar-hi.

Arcadi Garcia va pronunciar una conferència titulada "Actualitat i necessitat

del Dret Civil valencià", en què va repassar els procediments per a actualitzar les lleis antigues i per a adaptar-les a la vida real. "Hi ha moltes institucions que són recuperables amb un mínim d'actualització, d'altres han estat superades per la història. És el cas, per exemple, de la majoria d'edat, que en aquella època era innovadora, vint anys i no els vint-i-cinc de la resta de furs. Ara ha quedat antiquat", va comentar Garcia. En general moltes de les lleis valencianes aportarien una simplificació en un gran nombre de qüestions com ara el règim matrimonial de béns, els embargaments, i en altres supòsits, en què el dret vigent actualment és bastant deficitari. "És paradigmàtic que, tenint un dret propi, hàgem de recórrer a una legislació aliena que a més a més és prou imperfecta i està endarrerida", va comentar a EL TEMPS,

un dels advocats promotors del tema.

'DURA LEX, SED LEX'

El dret civil és el dret de les persones, el dret que regula la manera quotidiana de viure. Constitueix la base legal d'una tradició popular perduda. La supressió del Dret Civil Valencià es remunta a la batalla d'Almansa i a la pèrdua dels furs; després d'aquells fets la Corona d'Aragó va deixar d'existir com a tal. La vertebració nacional es va perdre juntament amb tota la legislació que contenia: el públic, l'organització política, les Corts, etc; i el dret civil, el privat, el que regula coses com el matrimoni, l'herència, la successió, els contractes, la majoria d'edat, etc. Poc després del 1707, però, tots els components de la Corona d'Aragó, excepte el País Valencià,

Arcadi Garcia i Joan Tamarit. Nombroses personalitats donen suport al restabliment del Dret Civil Valencià.

RAFA GIL

van recuperar el dret privat. Des d'aleshores les polèmiques sobre la conveniència de reivindicar-ne la recuperació o oblidar-la definitivament han continuat fins al present manifest del col·legi d'Advocats de Sueca.

En aquest moment pràcticament tots els territoris de l'estat espanyol que tenien dret civil propi l'han recuperat. No solament els de més pes, com és el cas del Principat o d'Aragó, sinó també altres comunitats amb poques especificitats com Galícia, on fa uns decennis es van compilar les poques institucions pròpies que tenien. El País Valencià, de moment, encara no té aquesta regulació legal tradicional de la seua vida quotidiana. Es dona a més la curiosa circumstància que conceptes tradicionals valencians van passar al dret català i avui dia es consideren autòctons al Principat. És el cas de regulacions com l'any de plor o la tenuta, que ens poden donar una idea del desarrelament i oblit que han sofert a les terres valencianes.

PASSAT I FUTUR

La reclamació ve de lluny i les reivindicacions del Dret Civil autòcton han sovintejat en el decurs de la història valenciana, segons que han demostrat erudits especialistes, com el professor Marià Peset. Però ara, després de deu anys d'autonomia, ha arribat el moment. Juristes vinculats amb el tema han al·legat inconstitucionalitat, ja que l'article de la Constitució 149.-1.8a respecta només els drets civils "forals o especials, on n'hi haja", i al País Valencià és derogat des del decret de Nova Planta. De tota manera, tal i com va indicar l'erudit

Any de plor, tenuta, setantena

Arcadi Garcia i el seu pare, Honori, tenien dit i pràcticament demostrat que l'any de plor i la tenuta, són institucions valencianes que després passaren al Dret Civil Català", va comentar un especialista en el tema. L'any de plor era la denominació que es donava al primer any de viduitat en què la viuda havia de plorar la mort del seu home i que, legalment, tenia una forta cobertura en aliments. Històricament era la dona la desprotegida i durant aquest any li concedien un usdefruit universal de tots els béns del marit. A partir d'aquest any s'entrava en una altra institució que era la tenuta, una continuació en la possessió de tots els béns hereditaris fins que, finalment, la viuda rebia el que li pertocava, que, en règim matrimonial històric com era el del dret valencià incloïa la dot i altres complements.

Totes aquestes proteccions a la viuda es complementaven, després de l'any de plor i de la tenuta amb altres conceptes, com la setantena, que consistia en el pagament d'un setanta per mil de les propietats del marit. "En realitat, amb la igualtat de sexes, només caldria equiparar l'estatus de la viuda amb la del viudo", va comentar l'advocat.

X. M.

dit Arcadi Garcia a la presentació del Manifest pel Dret Valencià i acollint-se a una de les disposicions addicionals de la mateixa constitució, "ací, evidentment n'hi ha". Garcia, Premi d'Honor de les Lletres Valencianes, va afirmar que un recurs d'anticonstitucionalitat tindria poques possibilitats de prosperar perquè falta una base legal suficient. A més a més a l'Estatut Valencià d'Autonomia es preveu la competència exclusiva "en la conservació, modificació i desenvolupament del Dret Civil Valencià". Segons Joan Tamarit, secretari del Col·legi d'Advocats de Sueca, "el col·legi de Sueca, a causa de la falta de voluntat generalitzada, ha decidit prendre la iniciativa que altres més capacitats haurien d'haver pres i ha acordat iniciar una sèrie d'actuacions encaminades a crear les bases per tal d'arribar a la consecució del nostre propi Dret Civil". Tamarit feia referència així a les instàncies públiques que fins ara no havien exercit la competència de desenvolupament del nostre dret particular.

A hores d'ara, a banda de fer públic el manifest i de demanar l'adhesió de juristes i organitzacions, la tasca principal consistirà a elaborar un avantprojecte de compilació per tal que el poder legislatiu el pugua utilitzar en el seu propi J1 procés. Una compilació és la recopilació de les normes civils d'una determinada comunitat autònoma. El Codi Civil de l'estat només s'aplicarà en defecte de la llei pròpia. De moment les declaracions del conseller Emèrit Bono donen bones perspectives al projecte. "La Generalitat valenciana, a través de la Conselleria d'Administració Pública, està disposada a finançar el projecte i a

ajudar en tot allò que siga necessari". Bono es va referir a la iniciativa dels advocats de Sueca en termes molt elogiosos i en tot moment va oferir els serveis de la seua Conselleria per a fer realitat la represa del Dret Civil Valencià. "El Govern valencià hi jugarà perquè és positiu que es combine el passat amb el futur, ja que el futur no és res sense el passat", va afegir.

No hauria d'haver problemes en un tema que només pretén la dignificació de la personalitat valenciana. Com ja va dir Vicent Ferri, degà dels advocats de Sueca, "aquest manifest pot ser assumit per tots, siga quina siga la seua ideologia".

Xavier Mínguez

